

[Undervisningsministeren.]

else af Sagens Betydning maa finde Udtryk i, at man i de enkelte Tilfælde finder de Udveje, som gør det muligt for den unge Arbejder at komme paa Højskole, naar han selv er rede til at ofre noget paa sin personlige Udvikling gennem et Højskoleophold. Der maa efter min Mening tillægges det den største Betydning, om man kunde faa ogsaa Byernes Ungdom paa Højskolebænk sammen med Ungdommen fra Landet. Et betydeligt Bidrag kunde maaske herigennem ydes til en Udjævning af Fordomme og til gensidig Forstaaelse.

I § 1 har vi for første Gang i en Lov forsøgt at give en nærmere Bestemmelse af Højskolens Begreb og at give det faglige Moment i Højskolernes Undervisning en mere klar Plads. Jeg skal tillige fremhæve, at Forslaget i § 2 giver nærmere Regler om Daghøjskoler som et Forsøg paa at virkeliggøre Tanken om en Byhøjskole for de unge i Byerne, som af forskellige Grunde har vanskeligt ved at forlade deres Hjem og tage Ophold paa en Højskole paa Landet.

For Landbrugsskoler og Husmandsskoler skal der ligesom efter den nugældende Lov i det hele gælde de samme Regler som for Højskoler.

I § 19 foreslaas Tilsynet med Højskolerne henlagt til en Statskonsulent for Ungdomsundervisningen, til hvem det er Tanken ogsaa at henlægge Tilsynet med hele den øvrige frivillige Ungdomsundervisning, saa at Ministeriet og Skolerne herigennem som tilsynsførende og Raadgiver faar en Mand, som har Overblik over hele Ungdomsarbejdets forskellige Forgøinger.

Jeg skal med disse Ord anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling i det høje Ting. Jeg haaber, man vil bidrage til, at Lovforslaget inden længe kan ophøjes til Lov, idet jeg tror, der da vil være skabt et Grundlag for de Ungdomsskoler, der her er Tale om, Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, som kan give os Lov til at tro paa, at man gennem disse Skolers Arbejde vil være i Stand til at yde dansk Ungdom en Støtte i dens Uddannelse og Opdragelse af stor Betydning for hele det danske Folk.

H. P. Johansen: Vi gør ofte gældende her i Landet, at vi er i Besiddelse af en særpræget Kultur, det, som man med et næsten moderne Udtryk kalder for vor Egenart. Som enhver let kan se, er det mange forskellige Forhold, der har bidraget til at højne og præge vor Kultur gennem de senere Slægtled. Men i Forbindelse med det

foreliggende Lovforslag forekommer det mig, at det ligger meget nær at nævne to Ting, der i høj Grad har haft Betydning i saa Henseende. Jeg tænker her paa den danske Folkeskole og den danske Folkehøjskole, der utvivlsomt tilsammen har haft meget stor Betydning for Befolkningens kulturelle Udvikling. Naar jeg ogsaa nævner Folkeskolen her, skønt den ikke direkte berøres af det Lovforslag, der er til Behandling, er det ud fra det Synspunkt, at Folkeskolens Virke er en nødvendig Forudsætning for Højskolens Virke. Men i øvrigt er der meget stor Forskel paa de to Skoleformer, ogsaa hvad deres Oprindelse angaar, thi med Hensyn til den danske Folkeskole maa vi erkende, at den i ikke ringe Grad har hentet sine Ideer og Impulser udefra. Det gjorde sig især stærkt gældende i Aarene omkring 1814, da Folkeskolen var i Støbeskeen, men ogsaa baade før og efter 1814 har vi modtaget Paavirkning fra fremragende Skolemænd i vore Nabolande og andre Steder med Hensyn til Folkeskolen.

I Højskolens Historie gør noget ganske andet sig derimod gældende. Højskolens Idé er ikke engang delvis hentet udefra, det er en udpræget dansk Idé, en Idé, der er udtænkt af en af de største Personligheder, som har levet herhjemme, og er videreført af Folk, som havde samme Livssyn som Grundtvig; det gælder i hvert Fald for de første Højskolers Vedkommende. Jeg synes; at vi i al Beskedenhed har Lov til baade at nævne dette og glæde os over det, glæde os over, at vort Land har frembragt en saa særegen Skoleform, en Skoleform, som har gavnet os selv herhjemme, som er blevet beundret af andre, og som ogsaa andre har gjort Forsøg paa at efterligne. Det gælder særlig for de nordiske Landes Vedkommende, men ogsaa andetsteds. Det er næppe heller tilfældigt, hvad der er kommet til at staa i de to første Linier, der findes i Bemærkningerne baade til Kommissionsforslaget og til det Lovforslag, som vi behandler her. Jeg tænker paa de to Linier, i hvilke der staaar, at den danske Højskole er en egenartet Skole, og at næppe noget andet Land har en tilsvarende Skoleform. Jeg forstaaar disse Par Sætninger saaledes, at det er ligesom et Motto, der er sat over Lovforslaget. Og naar vi nu har et saadant specielt ægte dansk Foretagende, har vi Grund til at værne om det og udbygge det og søge at gøre flere og flere delagtige i den Undervisning, som udgaar derfra.

Desværre skorter det jo noget paa Tilslutning til Højskolen. Jeg vil gerne have